

**ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับ การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของ
โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร**

**Relationship Between the Leadership of School Administrators and School Academic
Affairs Administration Quality under the Samutsakhon Local
Government Organization**

ศิริวรรณ ศิริพงษ์เวคิน

Siriwan Siripongwekin

นักศึกษานิพนธ์โทคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

e-mail: 6253100018@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร (2) เพื่อศึกษาคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร และ (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับงานวิชาการอย่างมีคุณภาพในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2562 จำนวน 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับงานวิชาการอย่างมีคุณภาพในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาครโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (2) คุณภาพงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ (3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับงานวิชาการอย่างมีคุณภาพในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ งานวิชาการอย่างมีคุณภาพ

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) to study school administrator's leadership under The Samutsakhon Local Government Organization; (2) to study quality of academic affairs administration of school under The Samutsakhon Local Government Organization; and (3) to study the relationship between school administrator's leadership and quality of academic affairs administration school under The Samutsakhon Local Government Organization.

This research was a survey research. The sample were 234 school teachers under The Samutsakhon Local Government Organization in academic year 2019. The instrument was questionnaire about school administrator's leadership and quality of academic affairs administration of school under

The Samutsakhon Local Government Organization The statistics used for data analyzing were frequency, percentage, means, standard deviation and Pearson's moment coefficient correlation.

The research results were as follows: (1) the school administrator's leadership under The Samutsakhon Local Government Organization, was at high level; (2) The quality of academic affairs administration of school The Samutsakhon Local Government Organization was at high level; and (3) The relationship between school administrator's leadership and school academic affairs administration under The Samutsakhon Local Government Organization, had positive relationship at .01 significant level.

Keywords: Leadership, Quality of Academic

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจ โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มาตรา 35 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสถานะเป็นนิติบุคคล ก็เพื่อที่จะให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง คล่องตัว และสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างอิสระ โดยมีการแบ่งงานออกเป็น 4 ฝ่าย คือการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหารงานทั่วไป (อุษา แซ่เตี๋ย, 2559: 2)

ขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้ง 4 ด้านนั้น ภารกิจการบริหารงานวิชาการ ถือว่าเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน และถือเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารและจัดการศึกษา ที่บุคคลหลายฝ่ายต้องร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพโดยผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อผู้เรียนให้มีความรู้ มีความสามารถ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงครอบคลุมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 33)

สิ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารโรงเรียน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือหัวหน้าหน่วยงานเพราะเป็นผู้ที่มีความสำคัญและมีบทบาทสูงในการบริหารโรงเรียน เป็นตัวแทนขององค์กรและเป็นศูนย์รวมแห่งพลังร่วมของ บุคลากรในองค์กร ดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นเหมือนหลัก ในการดำเนินงานโดยเฉพาะสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชา และต่อผลงานในส่วนรวม ความสามารถ และลักษณะทางผู้นำของ ผู้บริหารมีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคุณภาพ และคุณค่าขององค์กรที่จะสะท้อนให้เห็นประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน ในองค์กร หรือหน่วยงานนั้นเป็นอย่างดี การพัฒนาคน ในประเทศจะสำเร็จต้องอาศัยผู้นำที่มีวิสัยทัศน์สามารถวางแผนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นธรรมชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2546: 50)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ประสิทธิภาพผลของโรงเรียนขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษางานวิชาการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับงานวิชาการอย่างมีคุณภาพในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อสะท้อนการบริหารจัดการและนำไปปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ ในส่วนที่ต้องพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลง ให้สามารถพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ในยุคปฏิรูปการศึกษาและปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับงานวิชาการอย่างมีคุณภาพในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับงานวิชาการอย่างมีคุณภาพในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาครในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับใช้แนวคิดของเบล็คและมูตัน (Blake and Mouton, 1982 อ้างอิงใน สัมมา ธรณีย์, 2556) ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำหลายแบบในองค์กรต่างๆ ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำแบบมุ่งตน 2) ภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน 3) ภาวะผู้นำแบบมุ่งคน 4) ผู้นำแบบมุ่งทีม อีกทั้งยังมุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการในเรื่อง 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550:28-51)

2. ขอบเขตด้านประชากร

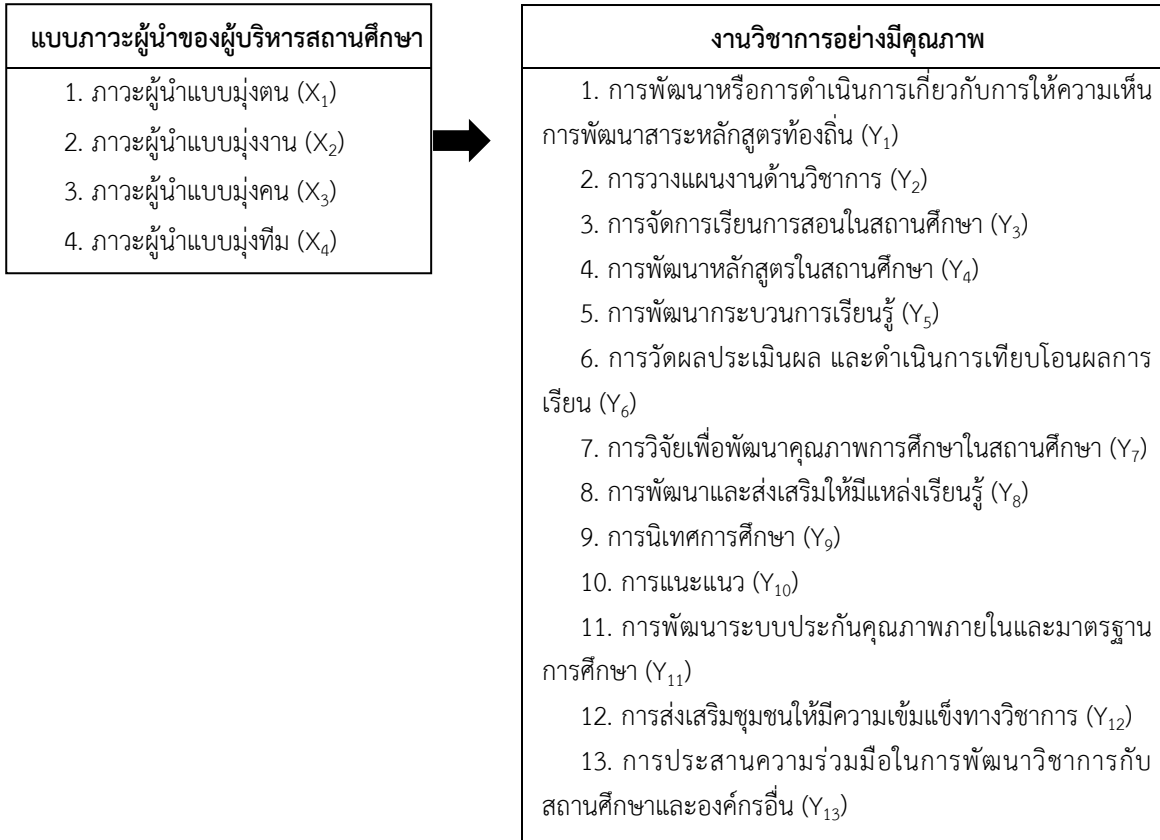
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2562 จำนวน 588 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร และงานวิชาการอย่างมีคุณภาพในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษา กรอบแนวคิดที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้กรอบแนวคิดของเบล็คและมูตัน (Blake and Mouton, 1982 อ้างอิงใน สัมมา ธรณีย์, 2556: 93) ซึ่งกำหนดภาวะผู้นำออกเป็น 4 แบบ ส่วนการศึกษาการบริหารงานวิชาการในเรื่อง ตามขอบข่ายและภารกิจงาน 17 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของเบลล์และมูตัน

(Blake and Mouton, 1982 อ้างอิงใน สัมมา ธนินธิย์, 2556: 93)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ครูในสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยมีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1983) เปิดตารางได้กลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 234 คน จากประชากร 588 คน แบ่งครูออกเป็น 18 กลุ่ม ตามรายชื่อโรงเรียน เทียบสัดส่วนครูแต่ละโรงเรียน และจับฉลากตามรายชื่อครูของแต่ละโรงเรียนตามสัดส่วนที่เทียบไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาครโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.72, S.D. =0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งทีมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} =4.14, S.D. =0.21) รองลงมาคือภาวะผู้นำแบบมุ่งคน (\bar{X} =3.98, S.D.=0.27) และต่ำสุดคือภาวะผู้นำแบบมุ่งตน (\bar{X} =3.35, S.D.=0.31) ระดับค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาครโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพงานวิชาการของครู พบว่า ระดับค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับคุณภาพงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.15, S.D.=0.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

(\bar{X} =4.29,S.D.=0.42) รองลงมาคือ การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (\bar{X} =4.22,S.D.=0.36) และต่ำสุดคือ การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา (\bar{X} =4.03,S.D.=0.52) ระดับค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของครูในโรงเรียนสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ ($X_{tot})(Y_{tot}) r = 0.296^{**}$ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในทางบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับมากไปหาน้อย ดังนี้ ภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน (X2) มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (Y14) $r = 0.261^{**}$ ภาวะผู้นำแบบมุ่งคน (X3) มีความสัมพันธ์กับการนิเทศการศึกษา (Y9) $r = 0.257^{**}$ และภาวะผู้นำแบบมุ่งคน (X3) มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ (Y8) $r = 0.253^{**}$ ตามลำดับ

ภาวะผู้นำแบบมุ่งคน (X3) มีความสัมพันธ์กับการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (Y6) $r = 0.253^{**}$ ภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน(X2) มีความสัมพันธ์กับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น(Y13) $r = 0.207^{**}$ และภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน (X2) มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา (Y4) $r = 0.200^{**}$ ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
2. ระดับงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของครูในโรงเรียนสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับงานวิชาการอย่างมีคุณภาพในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในทางบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ .01

อภิปรายผล

1. ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องพัฒนาภาวะผู้นำของตนเองเสมอ จึงทำให้ภาวะผู้นำ ทางวิชาการโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทรา นุชสาย (2555: 183) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูวาทิววัฒน์ (2555: 231) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอน ของพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาตามโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยา กรมแสง ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกัน

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชี่ยวชาญ ภาธรวงศ์ (2555: 111) ได้วิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครพนม เขต 1 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรา พิงไพฑูริย์ (2555: 85) ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ระดับคุณภาพงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ว่า คุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาในสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร มีความสามารถในการบริหารงานด้านวิชาการได้เป็นอย่างดี ให้ความสำคัญกับงานวิชาการ ลงพื้นที่ไปสำรวจศึกษาด้วยตนเอง ทำให้ระดับผลสำเร็จของการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายงานวิชาการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัญชลี ทาทอง (2556: 304) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลในจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณภา บุญใหญ่ (2554: 238) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำทางอิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลนิษฐ์ ฐ์บุญ (2555: 106) ได้วิจัยความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ได้ศึกษาระดับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ สุภาวดี ศรีสุขบาล (2561: 252) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่มีความสัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการพัฒนากระบวนการเรียนรู้รองลงมาคือการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และน้อยที่สุดคือการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับงานวิชาการอย่างมีคุณภาพในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ และมีความสัมพันธ์กันในทางบวกซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้ว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับงานวิชาการอย่างมีคุณภาพในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร มีความสัมพันธ์กัน แสดงให้เห็นว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารมีส่วนสำคัญที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารแบบหนึ่งอาจมีความเหมาะสมกับงานวิชาการเพียงบางงานเท่านั้น ถ้าผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่ดีก็ย่อมส่งผลให้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนดีตามไปด้วย ดังนั้นผู้บริหารควรรักษาระดับภาวะผู้นำไว้ และหาทางส่งเสริมภาวะผู้นำการบริหารงานวิชาการโรงเรียนให้สูงขึ้นอีกเพื่อให้ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน เพิ่มสูงขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของเรวดี ซ้อนเพชร (2556: 168) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับงานบริหารวิชาการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับงานบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 4 มีความสัมพันธ์กันโดยมีค่าความสัมพันธ์ในทางบวก หรือมีความสัมพันธ์กันลักษณะที่คล้ายคลึงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภกร อินทร์คล้าย (2556: 81) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหาร กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่น ที่ 1 มีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือ มีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพงศ์ บุญยารมย์ (2554: 110) ได้วิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับชญาดา พันธุ์ยาว (2559: 60) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเลือกใช้แบบภาวะผู้นำ ตามความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา ภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน ภาวะผู้นำแบบมุ่งคน ผู้นำแบบมุ่งทีมซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญที่กระตุ้นจิตใจให้ไม่เห็นประโยชน์ส่วนตน
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรมผู้บริหาร เพื่อพัฒนาศักยภาพของครู ส่งเสริมบุคลากรให้มีความรอบรู้เท่าทันเหตุการณ์ และเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอ
3. แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับงานวิชาการอย่างมีคุณภาพในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ผู้บริหารควรได้รับการพัฒนาด้านภาวะผู้นำทางวิชาการและพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับงานวิชาการอย่างมีคุณภาพในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานด้านอื่นๆ ของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น การบริหารงานงบประมาณ งานบุคลากร งานบริหารทั่วไป เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.

กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- เชี่ยวชาญ ภาวรงค์, อนันต์ ปานศุภวัชร, และวาโร เฟิงส์วัตต์. (2555). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 4 (7), 103-116.
- พระครูวาทีวรวัฒน์. (2555). “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอน ของพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา จังหวัดเพชรบุรี”. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 4(1): 226-236.
- ภัทรา พึ่งไพฑูรย์. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์ เขต 1*. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- เรวดี ซ่อนเพชร. (2556). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับงานบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4*. (วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ศุภกร อินทร์คล้าย. (2556). “ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1”. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 4(1): 75-83.
- สัมมา รณิธย์. (2556). *หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546). *คู่มือการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชวนการพิมพ์.
- สุภัทรา นุชสาย. (2555). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 4(1), 178-188.
- อัญชลี ทาทอง. (2556). “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์”. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(2): 296-308.
- อุษา แซ่เตียว. (2559). ทักษะผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. (1983). Determining Sample Size for Research Activities. *Journal for Education and Psychological Measurement*, 3(November 1970), 608.
- Likert, Rensis. (1961). *New Pattern of Management*. New York: McGraw-Hill.